

Спољни дуг за последних 10 година је од шест порастао на више од 30 милијарди долара тако да тешко можемо још да се задужујемо, а то је већ довело до колапса српске привреде

Мексико је, спроводећи Вашингтонски договор, све распродао и доведен је у дужничко ропство. Како би добио кредите од ММФ и САД, био је присиљен да америчким компанијама гарантује изузетно повољне услове инвестирања, па је отворен ланац америчких предузећа дуж границе са САД. Та предузећа су ослобођена плаћања пореза у мексички буџет, домаћи радници раде у ропским условима за мизерне наднице, а није им дозвољено никакво синдикално организовање. Штета коју Мексико има од "макиладора" процењује се на око 15 милијарди долара годишње.

Економиста Јован Душанић упозорава да Србија идем мексичким путем и даје пример погона "Дајтека" у Нишу, где Србија инвеститору даје 10.000 евра по запосленом из џепова пореских обвезника, а град Ниш бесплатно уступа 2,5 хектара опремљеног грађевинског земљишта?!

Сматрате да се привреда Србије од 2000. године води по диктату Вашингтонског споразума, који су разрадили ММФ и Светска банка?

- Да, тај споразум се заснива на стабилизацији и либерализацији. Наши реформатори су стабилизацију свели на стабилан курс динара, тачније политику прецењеног курса динара, која дестимулише извоз, а подстиче увоз, што доводи до раста спољнотрговинског дефицита и гушења домаће производње. Радикална либерализација која је спроведена одмах на почетку ДОС-ове власти допринела је пропасти домаће производње пошто је просечна увозна царинска стопа смањена и сведена на једноцифрену. Осим тога укинута су и готово сва ванцаринска ограничења (дозволе,

квоте, атести, сертификати, посебне дажбине и таксе) која су често ефикаснија у заштити домаћих предузећа од класичних царина.

На тај начин оборена је вредност наших предузећа?

- Стабилизација и либерализација довели су до гушења домаће производње и обарања вредности наших фирми, које у условима масовне приватизације прелазе у руке нових власника по изузетно ниским ценама, па су добрим делом у праву они који говоре о распродаји државне имовине. Наши реформатори су се определили за модел приватизације продајом у коме се остварени приходи углавном не користе за привредни развој него за текућу буџетску потрошњу.

Дакле принцип је био брза распродаја и још бржа потрошња?

- Тачно тако. Држава се годинама понаша као сеоски бећар који ништа озбиљно не ради осим што распродаје очевину и задужује се код комшија и све то одмах протраћи за "бољи живот". Било је јасно да "бећарска економија" (продај, позајми и потроши) - како сам је назвао још 2003. године - неће моћи дуго да траје.

Које су последице такве економске политике?

- Као резултат досадашње економске политике индустријска производња у Србији је у 2009. години била за 15,4 одсто мања него у 1998. - години када смо били већ шест година под међународним економским санкцијама, а број запослених је у 2009. години био мањи од 1,9 милиона, мада је у 2001. у Србији било више од 2,1 милиона запослених лица.

Број запослених је опадао упркос огромном девизном приливу од приватизације?

- Иако је Србија у последњих 10 година остварила девизни прилив од око 35 милијарди

долара само приходима од приватизације и нових задужења у иностранству (процењује са да је исти толики девизни прилив остварен и од дознака грађана из иностранства), мало шта је изграђено, а огромне паре су усмерене у текућу потрошњу, чиме се стварао привид успешности економских реформи.

Ближи се крај распродаја у Србији?

- Највећи део имовине смо продали, остало је још мало породичног сребра, пре свега ЕПС и Телеком, што би свака озбиљна држава задржала под својом стратешком контролом, јер смо већ презадужени. Спољњи дуг за последњих 10 година је од шест порастао на више од 30 милијарди долара тако да тешко можемо још да се задужујемо, а то је већ довело до колапса српске привреде.

Наши политичари за колапс привреде криве глобалну кризу?

- Тачно, али истина је да је светска економска криза допринела да се ми брже суочимо са неминовним тужним крајем бећарског живота, али се главни узроци пропасти српске привреде крију у погрешној економској политици.

Предстоји продаја Телекома, предузећа које доноси високе приходе?

- Тачно, овде се ради о продаји природног националног ресурса који доноси загарантоване високе приходе. Телеком је најпрофитабилније српско предузећа, које је и у јавности синоним за успешно пословање, солидну бригу о запосленим, те завидну одговорност за друштвени бољитак.

Који су ваши аргументи против ове приватизације?

- Аргументе против ове приватизације износе и стручњаци из земље и дијаспоре. Заинтересовани купци су углавном оператери под контролом влада других земаља, па

се може очекивати да ће Телеком са српских бити преусмерен на добављаче из тих земаља, где ће бити центар за истраживачки развој, као и образовање будућих генерација у овој области. На тај начин ће будућност електротехничких факултета у Србији, али и у Републици Српској, бити доведена у питање. Такође, не треба заборавити ни безбедносни аспект овога проблема, а то је контрола података и прислушкивање војске, МУП-а и тајних служби обавља се преко Телекома.

Каква су искуства других привреда у транзицији који су распродали телекомуникације?

- У већини случајева су нови власници одмах смањили број запослених, повећали цене телекомуникационих услуга и смањили улагања. То показују примери и наших суседа (Хрватске, Македоније, Црне Горе и Мађарске) који су продали своје доминантне оператере Дојче телекому, а он је један од наших потенцијалних купаца. Цене телекомуникационих услуга засад су најниже у Србији. У Хрватској су два пута веће, а код фиксне телефоније цене локалних импулса су четири до 10 пута скупље у региону него у Србији.

Запослени у земљама које су продале своје оператере Дојче телекому раде дупло више, него оператери у централи у Немачкој. Тако у Немачкој на једног запосленог дође 289 корисника, а у Хрватској 463, Македонији 800, а Мађарској 806!

То значи да је профит растао на рачун отпуштана?

- Тачно, из овога произилази да запослени у земљама које су продале своје оператере нису отпуштани зато што су вишак, него да би Дојче телеком остварио што већи профит. Оптерећеност у Телекому Србије износи 372 корисника по запосленом, што је слично са земљама у којима оператори нису продати странцима, а то су Шведска - 347, Словенија - 356, Француска - 377, Белгија 390 корисника.

Шта ће се догодити кад продамо Телеком?

- Велики део прихода од Телекома слива се у државни буџет којима се покривао добар део расхода државе. Продајом Телекома ми трајно остајемо без тих редовних годишњих прихода буџета, па се поставља питање где ће се наредних година обезбеђивати тај недостајући новац. Сликвито речено, поставља се питање: зашто би добар домаћин продавао најбољу краву која му свакодневно даје млеко за целу породицу и по једно теле годишње?

(Вести)